

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210870
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119210870.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fil'akovského v spore žalobkyne: M. E., G.. XX.XX.XXXX, K. P. X, XXX XX O. G. Z., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Igora Šafranka, advokáta, so sídlom Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 591,36 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 10Csp/133/2019-55 zo dňa 19. februára 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a vo výroku II. o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd žalobu žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietal.

II. Žalovaný má vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.2.2013, v Obchodných podmienkach v článku 7. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie bod 7.3., v znení: „ Platby od dlžníka sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa sadzobníka poplatkov , úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobkyňa má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 52 odsek 1, ods. 3 a ods. 4, § 53 odsek 3 a ods. 5, § 107 ods. 1 a ods. 2, § 451 ods. 1 a ods. 2, § 455 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 18.06.2019 žiadala, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 591,36

eur spolu s úrokom z omeškania a zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere zo dňa 15.02.2013 v Obchodných podmienkach v článku 7 bod 7.3 v znení: Platby od dlžníka sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorila dňa 15.02.2013 Zmluvu o úvere - pôžička na bývanie číslo XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 4.000 eur s mesačnou splátkou 88,95 eur. Žalobkyňa je toho názoru, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. a) druh spotrebiteľského úveru, náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) dobu trvania zmluvy, rozlíšenie splátok podľa § 9 ods. 2 písm. k), ako aj celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, čo spôsobuje dôsledok uvedený v § 11 ods. 1, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri poskytnutí úveru 4.000 eur sa žalovaný na jej úkor obohatil o sumu 591,3 eur, keďže mu poukázala platby vo výške 4.591,36 eur. Zároveň, zmluvná podmienka uvedená v zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítať jej platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohradu na jej vôľu. Toto ustanovenie v zmluve zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným pokiaľ ide o započítavanie jej platieb na predmetný úver. Táto podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že Zmluva o úvere - pôžička na bývanie uzatvorená dňa 05.02.2013 medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovaným ako veriteľom má charakter spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 4.000 eur. Nespornou skutočnosťou medzi stranami sporu bolo to, že žalobkyňa titulom poskytnutého úveru uhradila sumu vo výške 4.591,36 eur. Rozdiel vo výške 591,36 eur žiadala vydať titulom bezdôvodného obohatenia, pričom zotrvala na právnej argumentácii o nedostatku náležitosti Zmluvy o úvere zo dňa 05.02.2013. Vo svojom písomnom podaní žalovaný, ale aj cestou svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 19.02.2020 vzniesol námietku premlčania, ktorou sa súd prioritne musel zaoberať, pričom súd je toho názoru, že námietka premlčania vznesená žalovaným je v celom rozsahu dôvodná.

5. Z predloženého výpisu z účtu vyplýva, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným bol ukončený ku dňu 5. septembra 2014. Žaloba bola na súd doručená dňa 18.06.2019. Súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25Co/84/2018, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným bol ukončený ku dňu 5. septembra 2014. Podľa názoru súdu je nárok žalobkyne z tohto dôvodu v zmysle príslušného právneho názoru premlčaný jednak v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe podľa názoru odvolacieho súdu, ale jednak aj v trojročnej objektívnej premlčacej dobe, ktorá uplynula dňom 5. septembra 2017, pričom žalobný návrh na súd bol doručený až dňa 18.06.2019, t.j. po uplynutí dvojročnej subjektívnej a rovnako aj trojročnej objektívnej premlčacej doby.

6. K prednesenej argumentácii právneho zástupcu žalobkyne o potrebe aplikácie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby bez uvedenia bližších skutkových okolností súd poukázal na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25Co/84/2018 zo dňa 11. apríla 2019, kde odvolací súd poukázal na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018 „Odvolací súd tak uviedol, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, resp. jeho vedomosť o tom, že viaceré jeho nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv súdom vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že napriek tvrdeniam v žalobe, žalobkyňa nepreukázala úmysel žalovaného sa na jej úkor bezdôvodne obohatiť, a teda neboli splnené podmienky pre aplikáciu desaťročnej objektívnej premlčacej doby.“

7. Z tohto dôvodu žalobu žalobkyne v časti o vydaní bezdôvodného obohatenia z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného zamietol.

8. O trovách konania súd rozhodol samostatným výrokom podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.“). Žalobkyňa bola neúspešná, z tohto dôvodu súd

rozhodol o nároku žalovaného vo vzťahu k žalobkyni v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Ako druhým žalobným petitom sa súd zaoberal návrhom žalobkyne, aby súd vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v článku 7, 7.3 Obchodných podmienok za neprijateľnú.

10. Súd prvej inštancie sa s právnou argumentáciou žalobkyne v tejto časti v celom rozsahu stotožnil, pričom poukázal na právny názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove spisová značka 20Co/144/2014 zo dňa 28. apríla 2015, v ktorom odvolací súd uviedol nasledujúce: Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Občiansky zákonník dáva spotrebiteľovi dispozíciu, aby plnil dlh aj predčasne a veriteľ má povinnosť čiastočné plnenie prijať. Preskúvaná zmluvná podmienka tento zámer spotrebiteľa, a to plniť dlh sťažuje, ide zároveň o podstatné zhoršenie pozície spotrebiteľa. Z ekonomického hľadiska je zásadný rozdiel, ak sa predčasne splatí istina alebo príslušenstvo. Pri znížení istiny úveru sa znižuje aj základ pre ďalšie úročenie, a preto sa odvolací súd stotožňuje s prvostupňovým súdom, že pri preskúvanej podmienke ide o podstatný odklon od zákonnej normy v neprospech spotrebiteľa, a to je dôvod k záveru o neprijateľnosti klauzuly. Sporná zmluvná podmienka je v rozpore s § 54 ods. 1 v spojení s § 33 Občianskeho zákonníka. Z vyššie uvedeného dôvodu tak súd žalobe žalobkyne v časti o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v celom rozsahu vyhovel.

11. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobkyňa bola vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu úspešná, z tohto dôvodu jej súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Proti výroku I., ktorým súd žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a proti závislému výroku II. o náhrade trov konania podala odvolanie žalobkyňa včas. Odvolanie podala z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Navrhla, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. V súvislosti so subjektívnou premlčacou dobou, súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/327/2017, podľa ktorého „subjektívna premlčacia doba je limitovaná objektívnou premlčacou dobou a najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna, ktorá je dvojročná a objektívna trojročná, respektíve desaťročná. Ich začiatok je stanovený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé, čo do svojho plynutia jeho začiatku aj konca. Ak skončí plynutie niektorej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu.“, avšak v odôvodnení 14. napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie odvoláva na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/327/2017 a na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Pl. ÚS 11/2016, nie je žiadne slovné spojenie, z ktorého by vyplýval záver, o ktorý by bolo možné oprieť záver súdu, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť 5.9.2014, ukončením zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným.

14. Subjektívna stránka začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľských úverových zmlúv je vyjadrená momentom, keď spotrebiteľ zistil (nielen mal možnosť zistiť), že platiť nemal, a nie že platil. Spotrebiteľ predsa platí splátky na základe formulárovej zmluvy pripravenej dodávateľom a nevie, že platby, ktoré od neho dodávateľ prijíma nad výšku istiny prijíma protizákonne.

15. Pokiaľ sa súd prvej inštancie ohľadne desaťročnej premlčacej doby odvoláva na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/238/2017, z 18.10.2018, aj keď podľa názoru žalobkyne mylne, tak mu uniklo že toto rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa zaoberá aj posúdením začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Poukazujem na jeho odôvodnenie 13.: „Plynutie týchto lehôt je stanovené odlišne a ich plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Osobitne je upravený aj začiatok plynutia týchto premlčacích dôb. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto obohatenia na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr.

Naproti tomu, plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného bezdôvodnom obohatení získanom na jeho úkor, v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 OZ plynie odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu (R 25/1986).“

16. Aj keď súd prvej inštancie zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania nároku v subjektívnej premlčacej dobe, poukazuje aj na neakceptovateľnosť úmyselného bezdôvodného obohacovania sa žalovaným, s aplikáciou desaťročnej premlčacej doby, odvolávajúc sa na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/238/2017, preto podľa názoru žalobkyne, ak Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1Cdo/238/2017 konštatuje, že na preukázanie úmyslu obchodníka nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení, tak práve v intenciách záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je samotným konaním žalovaného dokázaný priamy úmysel, bezdôvodne sa na úkor žalobkyne obohatiť, a to jeho konaním po uzatvorení vadnej zmluvy, prijatím každej jednej splátky, ktorú sme zaplatili po splatení istiny. Teda nie v čase prípravy a podpisovania zmluvy, keď bezdôvodné obohatenie ešte neexistovalo, ale v čase prijímania jednotlivých splátok, na ktoré žalovaný nemal nárok.

17. K odvolaniu podal vyjadrenie žalovaný. Žalovaný zotrval na svojich doterajších prednesoch a vyjadreniach. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Podľa názoru žalovaného subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy žalobkyňa uhradila žalovanému poslednú splátku a tým splatila predčasne celý úver. Subjektívnu vedomosť o skutkových vedomostiach, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie mala žalobkyňa v momente splatenia úveru. Tento záver sa opiera o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/67/2011. Žalovaný aj s ohľadom na ustálenú súdnu prax a názor Najvyššieho súdu SR má za to, že plynutie premlčacej doby, hoc aj subjektívnej, začína momentom, kedy žalobkyňa uhradila splátku v rozsahu nad istinu úveru.

18. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

19. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvný vzťah žalobkyne a žalovaného bol ukončený ku dňu 5.9.2014. Nárok žalobkyne z tohto dôvodu je premlčaný jednak v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ktorá uplynula v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka od času, ako uhradila poslednú splátku žalovanému, jednak aj v trojročnej objektívnej premlčacej dobe, ktorá uplynula 5.9.2017, pričom žalobný návrh bol doručený až dňa 18.6.2019.

20. Čo sa týka práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

21. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vstupuje do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 129/2010 Z.z. V čase úhrady poslednej splátky žalobca ako priemerný spotrebiteľ nemohol ani len predpokladať, že žalovanému uhradil aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. V reálnom živote totiž bežný spotrebiteľ má vedomosť len o tom, že uzatvoril zmluvu o úvere s veriteľom, a že na účet veriteľa má splácať jednotlivé splátky podľa zmluvy.

22. Začiatok subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila.

23. Slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa o tom mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

24. V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobkyňa o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj o povinnostiach zo zmluvy vyplývajúcich, mala vedomosť. Samotná vedomosť o týchto skutočnostiach sama o sebe neznamena aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na to, aby bezdôvodné obohatenie vzniklo, je potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a na jej uplatnenie je zase potrebné, aby boli splnené presne špecifikované predpoklady vyplývajúce zo zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Na to, aby sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na ním uzatvorenú zmluvu o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona.

25. Správnym nie je tvrdenie o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako banka má dlhodobo v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 9 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa v podanej žalobe poukázala na to, že uzatvorená zmluva neobsahuje náležitosti vyplývajúce z ust. § 9 ods. 2 písm. a/, písm. f/, písm. j/ a písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ak tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané neboli, žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie takejto zmluvy nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobkyne. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný ako banka nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzavretím zmluvy bez uvedenia týchto náležitostí a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzročený. Záver o potrebe aplikácie trojročnej premlčacej doby upravenej v ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, oporu vo vykonanom dokazovaní nemá a teda je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

26. Čo sa týka subjektívnej premlčacej doby, aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky sa prikláňa ku skutočnej, teda nie len predpokladanej vedomosti oprávnenej osoby o všetkých skutkových okolnostiach odôvodňujúcich záver, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor a kto toto bezdôvodné obohatenie získal. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 05.12.2018 č.k. I. ÚS 430/2018-17 bez akýchkoľvek pochybností podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa vo veci 22Co 53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti, sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016. Vo veci 22Co 53/2017 Krajský súd v Prešove uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyni v danej veci Združením na ochranu spotrebiteľa a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj ústavný súd, nakoľko sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

27. Pokiaľ ide o desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú možno aplikovať v prípade, ak bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne, z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydaného vo veci 1Cdo 238/2017 dňa 18.10.2018 záver o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby nevyplýva. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, same o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Je nutné dôsledne skúmať

vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.

28. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR podotkol, že v prípade, ak veriteľ koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou, čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru. Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také iné vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

29. Odvolací súd na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 LH proti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. zo dňa 22.4.2021, podľa ktorého „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

30. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

31. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

32. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd

v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

33. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

34. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

35. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie nanovo ustáliť moment, ku ktorému došlo k zaplateniu sumy zodpovedajúcej istine, na ktorú má žalovaný nárok. Od tohto momentu poukazoval žalobca na účet žalovaného sumy, na ktoré žalovaný nárok nemal práve z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Každé z týchto plnení je potom podriaditeľné pod plynutie objektívnej premlčacej doby, pričom ide o čiastkové plnenia vyplývajúce z jednotlivých splátok a zakladajúce zároveň vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Vo vzťahu k týmto plneniam v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR musí potom žalobkyňa preukázať úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na jeho úkor. V tejto súvislosti musí byť žalobkyni daný priestor, aby vysvetlila svoje úvahy o bezdôvodnom obohatení z hľadiska toho, že bolo získané úmyselne a dať jej priestor aj na návrh na dokazovanie v tomto smere. V tejto súvislosti netreba opomínať, že ide o vec týkajúcu sa účasti slabšej strany sporu v konaní v zmysle ust. § 290 a nasl. C.s.p., pričom vo veciach takejto povahy nie je súd viazaný návrhmi strán na dokazovanie a môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Zároveň súd prvej inštancie ustáli začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby od momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o skutku z porušenia práva, t.j. o všetkých skutkových zložkách bezdôvodného obohatenia. Muselo ísť o skutočnú a nie predpokladanú vedomosť o skutku z porušenia práva zakladajúceho nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia.

36. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).